

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep.

0030 OSLO

03/00217-005 002279/03
600.01

SR
Oslo, 25.02.2003

ENDRINGER I SENTRALBANKLOVEN OG OPPHEVELSE AV VALUTALOVEN OG PENGE- OG KREDITTREGULERINGSLOVEN

Landsorganisasjonen i Norge har mottatt departementets brev av 18.01.03 angående ovennevnte.

På bakgrunn av den korte høringsfristen som er gitt, begrenser LO seg til å uttale seg om bare noen få punkter i høringsbrevet.

Styringsorganets oppnevning og sammensetning

Styringen med sentralbanken har ikke vært tilfredsstillende bedømt ut fra dens praksis særlig det siste året, jfr. neste avsnitt. Dette kunne foranledige en diskusjon om hovedstyrets rolle. Bankens hovedstyre har det primære ansvaret for den praktiske gjennomføring av pengepolitikken, men departementet har som oppdragsgiver det overordnede ansvar for å korrigere styret i riktig retning. Høringsbrevet er en illustrasjon av departementets overordnede rolle, og LO konstaterer at en legger opp til å videreføre dette. LO ser det som viktig at det legges fram en proposisjon om endringer i sentralbankloven slik at den kan behandles i Stortinget i vårsesjonen 2003.

LO ser ikke noe forsvarlig alternativ til at hovedstyret oppnevnes etter forslag fra partiene og dekker et bredt spekter av samfunnsinnsikt.

LO har ikke sterke synspunkter på de habilitetsspørsmål som blir reist i høringsnotatet og har ingen innvendinger til at det fastlegges en gjennomtenkt praksis.

Det vil imidlertid bryte med ideen om folkelig forankring å ekskludere ... ”*personer med sterk partipolitisk tilknytning fra å være hovedstyremedlemmer*”, som det spørres om i brevet.

Utøvelse av rente- og valutapolitikken er i praksis en kraftfull mekanisme for å påvirke norsk økonomisk utvikling på kort tid. Derfor bør sentralbankens virke være omhyggelig regulert av de folkevalgte organer. Slik sett bør det fortsatt legges opp til at den norske sentralbanken underlegges sterk styring ved at:

- Regjeringen fastlegger målene
- Regjeringen orienteres før sentralbanken gjør ”viktige” vedtak
- Regjeringen utpeker sentralbanksjef
- Sentralbanksjefen kan oppnevnes på nytt
- Regjeringen har instruksjonsrett

LO ser generelt positivt på mer åpenhet omkring sentralbankens virksomhet og støtter forslaget om at Regjeringen kan gi regler om større åpenhet. Systemet med folkevalgt innslag i styrene tilsier imidlertid at en ikke kan gå så langt i åpenhet omkring enkeltmedlemmers stemmegivning som en kan i systemer med eksperter på heltid.

Hovedproblemet er mangel på styring fra departementet

Når høringsbrevet tar opp enkelte sider ved styringssystemets for Norges Bank, vil LO minne om det mest påtrengende problemet i dagens situasjon. Det er en ødeleggende høy kronkurs som følge av at banken har neglisjert en hovedoppgave i mandatet om stabilitet i kronas internasjonale verdi, gitt av daværende regjering Stoltenberg med senere tilslutning fra Stortinget. Det er en hovedårsak til den rasering vi nå opplever av norske industriarbeidsplasser. Valutautslaget er sterkt overdrevet som reaksjon på den moderat økte bruk av oljeinntekter og tendensen i pris- og lønnsdannelsen.

På to år har konkurranseutsatt virksomhet i forhold til utenlandske konkurrenter fått et ekstra kostnadssjokk som tilsvarer omtrent en fordobling av arbeidsgiveravgiften og langt mer enn hele inntektsskatten. Dersom denne praktisering fortsetter, vil det gi uopprettelig skade for norsk økonomi og svekke grunnlaget for en fornuftig lønnsdannelse og arbeidsdelingen i den økonomiske politikken. Også handlingsregelen for budsjettpolitikken undergraves fordi situasjonen berettiger økt bruk av budsjettet for å styrke sysselsettingen og rette opp virkningene av valutasisituasjonen.

Vi minner om ordlyden i retningslinjene fra 2001:

... ”Pengepolitikken skal sikte mot stabilitet i den norske kronas nasjonale og internasjonale verdi, herunder også bidra til stabile forventninger om valutakursutviklingen. Pengepolitikken skal samtidig understøtte finanspolitikken ved å bidra til å stabilisere utviklingen i produksjon og sysselsetting.

Norges Banks operative gjennomføring av pengepolitikken skal i samsvar med første ledd rettes inn mot lav og stabil inflasjon. Det operative målet for pengepolitikken skal være en årsvekst i konsumprisene som over tid er nær 2,5 prosent.” ...

Vi har her understreket elementer som sentralbanken har hatt en tendens til å utelate i sin kommunikasjon utad. Målet om valutastabilitet var helt sentral for daværende regjering og LOs aksept av den nye styringsregelen. Vi minner om at det i Stortingsmeldingen bl.a. het:

... ”De nye retningslinjene representerer en endring i bankens mandat, men bør ikke i seg selv innebære en vesentlig annerledes innretning av de pengepolitiske virkemidlene. Retningslinjene vil således innebære kontinuitet i utøvelsen av

pengepolitikken, og vil legge et godt grunnlag for at Norges Bank kan videreføre en pengepolitikk som nyter tillit både i finansmarkedet og i samfunnet for øvrig. De nye retningslinjene for pengepolitikken, sammen med de retningslinjene for budsjettpolitikken som trekkes opp i denne meldingen, vil legge et godt grunnlag for fortsatt stabilitet i valutakursen.” ...

LO vil begrense sin kommentar til valutalovgivningen ved å understreke betydningen av å videreføre bestemmelser i samsvar med høringsnotatet fra 1996, også på det punkt som gjelder adgang til å fastsette avgift på omsetning av valuta.

Med vennlig hilsen
LANDSORGANISASJONEN I NORGE

Gerd-Liv Valla

Stein Reegård